

ALLI WIHERHEIMON RAHASTO

Oikea nainen oikeassa paikassa

Rahasto perustuu opetusneuvos Alli Wiherheimon (27.3.1895–15.6.1978) testamenttilahjoitukseen. Se tukee nuoria suomalaisia naistieteilijöitä, joiden tutkimuksen kohtena ovat nykykielet, latinan kieli, Rooman kirjallisuus, teologia tai kotitaloustieteet.

Alli Oivikki Wiherheimo (vuoteen 1905 Grönhagen) syntyi Helsingissä rakennusmestari Antero Vihtori Grönhagenin ja Amanda Poussan tyttärenä. Hän pääsi ylioppilaaksi Helsingin Suomalaisesta Yhteiskoulusta 1913 ja opiskeli Helsingin yliopistossa englantia, saksaa, estetiikkaa ja latinaa. Luontaiset lahjat veivät hänet kirjoitustyöhön.

Valmistuttuaan filosofian kandidaatiksi 1919 ja maisteriksi 1920 hän sai kustannusvirkaikailijan paikan WSOY:ltä, jossa hän oli opiskeluaikoinaan tehnyt käännöstitä. Kolmen vuoden kuluttua hänet pyydettiin päätoimittajaksi uuteen lehteen, kotien ja naisten elämänpiiriä lähellä olevaan Kotilieteen. Siitä tuli Alli Wiherheimon elämäntehtävä vuoteen 1963 asti.

Kotiliedestä kasvoi yhteiskunnallinen vaikuttaja, joka muovasi kotikulttuuria. Wiherheimon kielitaidon ja lukuisten opintomatkojen myötä lehti sai ulkomaisia vaikutteita. Sen arvomaailma poikkesi muista naistenlehdistä: tärkeitä olivat varsinkin korkea moraalit, raittius ja sivistys. On sanottu, että ”harvoin on oikea ihminen joutunut oikeampaan paikkaan kuin Alli Wiherheimo Kotilieteen”. Vuonna 1963 Wiherheimo sai Suomen Kulttuurirahaston tunnustuspalkinnon eheästä elämäntyöstä aikakauslehden toimittajana ja suomalaisen kotikulttuurin vaalijana ja kehittäjänä, sekä pian myös opetusneuvoksen arvonimen.

Alli Wiherheimolla riitti aikaa ja harrastusta myös yhdistyksille: hän toimi puheenjohtajana niin Suomen Akateemisten Naisten Liitossa vuosina 1938–1948, Suomen Naisten Kansalliliitossa 1937–1938, Kotilieden kummikerhossa

Alli Wiherheimo vastaanotti Kulttuurirahaston tunnustuspalkinnon 27.2.1963 professori Yrjö Reenpäältä. Kuva: SKR

1938–1963 kuin Helsingin Kotitalousopettajaopiston johtokunnassa 1958–1960. Wiherheimo oli Suomen Kulttuurirahaston perustetun naistoimikunnan ensimmäinen puheenjohtaja 1963–1966, ja 1969 hänet kutsuttiin Kulttuurirahaston kunniajäseneksi.

Alli Wiherheimo tuki testamentissaan myös Suomen Akateemisten Naisten Liittoa, Kotilieden kummikerhoa ja Kristillisen Kulttuurin Liittoa. Hän halusi, että hänen ja hänen vanhempiansa ahkeralla työllä aikaansaatu omaisuus soisi mahdollisuuden tukea eteenpäin pyrkiviä nuoria naisia. Osaksi päiväkirjoihin pohjautuva elämäkertä Alli Wiherheimo – Uranaisen sydän ilmestyi 2004. Eräässä merkinnässä vuodelta 1926 hän kirjoittaa, että toimittajan tulee olla ”niin luonteva, ettei ensi-silmäyksellä huomaa käytetyn mitään erityistä tyyliä. Sanojen valinnassa on oltava tarkka: Ei yhtään liikaa sanaa, jokaisella sanalla syvä, täysi merkitys”.

Osuuskunta Sigillum/Heli Teittinen

SUOMEN KULTTUURIRAHASTON tehtävä on suomalaiskansallisen henkisen ja taloudellisen viljelyn vaaliminen ja kehittäminen. Kulttuurirahasto muodostuu Säätiöstä (perustettu 1939) ja Kannatusyhdistyksestä (perustettu 1937). Säätiön sisällä toimii keskusrahasto ja 17 maakuntarahastoa. Kulttuurirahasto jakaa apurahoja ja palkintoja tieteen ja taiteen tekijöille sekä kulttuurielämän eri aloille toimiville henkilöille ja yhteisöille. Apurahojen ohella Kulttuurirahastolla on myös omaa kulttuuritoimintaa. Lisätietoa www.skr.fi.